

Jasan ztepilý

(Fraxinus excelsior)

Znaky:

Opadavý, až 40 m vysoký strom s kmenem o průměru až 1 m. **Borka** v mládí hladká, ve stáří podélně brázditá, zprvu šedá, později až šedočerná. **Listy** vstřícné, lichozpeřené, se 7 až 15 lístky, které jsou podlouhlé až podlouhle vejčité, na okraji pilovité, téměř přisedlé, jen koncový lístek řapíkatý. Pupeny černé, sametové. **Květy** na jednom stromu oboupohlavné i jednopohlavné (= mnohomanželná rostlina), jsou uspořádány v latách vyrůstajících z postranních pupenů, všechny jsou bezobalné, oboupohlavné květy se 2 tyčinkami s červenými prašníky a 1 dvoulaločnou bliznou, **samčí** se 2 až 3 tyčinkami a **samičí** s pestíkem a sterilními tyčinkami (patyčinkami), všechny rozkvétají před rašením listů. **Plodem** jsou křídlaté nažky. Kvete v dubnu.

Rozšíření a využití:

Fraxinus zahrnuje okolo 60 druhů, které rostou v mírném a subtropickém pásmu severní polokoule. V ČR roztroušeně od nížin po horské oblasti (max. okolo 1000 m n.m.), převážně však od nížin po pahorkatiny. Celkově roste v Evropě na severu po 63° severní šířky, na jihu chybí (Španělsko, Itálie, Řecko), na západě až po Irsko, na východě po Ural. Jasanové dřevo je velmi kvalitní, tvrdé a pružné, užívá se zejména při výrobě nábytku, sportovního náčiní, v truhlářství, při výrobě násad, topůrek apod. V léčitelství se listy využívají k přípravě nálevů, které se využívají při revmatismu, dně, ledvinových chorobách. Zevně při ošetřování špatně se hojících ran.

